

5. Рішення № [50482428](#) // Єдиний державний реєстр судових рішень. Доступно з <http://reyestr.court.gov.ua/>

6. Рішення № [25053835](#) // Єдиний державний реєстр судових рішень. Доступно з <http://reyestr.court.gov.ua/>

*Крижна Л.В., доцент кафедри
кримінології та кримінально-
виконавчого права Національної
академії внутрішніх справ*

БОРОТЬБА З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ І КОРУПЦІЄЮ - ОДИН З ГОЛОВНИХ МЕХАНІЗМІВ ПРОЦВІТАННЯ КРАЇНИ

Корупція та організована злочинність є поширеним явищем, яке пустило своє коріння в усі сфери функціонування держави, завдавши величезної шкоди її розвитку. Тому подолання цього явища перетворюється у надзвичайно складну проблему, яка становить загрозу розвитку держави, стабільності і безпеці суспільства, сприяє підризу демократичних інститутів і цінностей. Корупція та пов'язана з нею організована злочинність загрожує національній безпеці України, негативно впливає на формування і діяльність органів державної влади, підриваючи довіру громадян до них, ускладнює відносини України з іноземними державами.

Зменшення рівня корупції до безпечного в Україні, можливе лише за умови вивчення та втілення в життя закордонного досвіду боротьби із цим вкрай негативним соціальним явищем, в першу чергу успішно діючих в інших країнах політичних, правових та організаційних механізмів подолання корупції. Виділення та вивчення закордонних програм, які спрямовані на протидію хабарництву та корупції, що довели на практиці свою ефективність, являє собою величезні перспективи для запозичення позитивного іноземного досвіду, особливо за відсутності власного реально діючого механізму протидії корупції.

Проаналізуємо досвід країн, що досягли певного успіху в цій сфері: в Ізраїлі антикорупційна атмосфера забезпечується

системою «певного дублювання моніторингу» за можливими корупційними діями. Він здійснюється урядовими організаціями і спеціальними підрозділами поліції, відомством Державного контролера, що володіє незалежністю від міністерств і державних відомств, і громадськими організаціями типу "Відомства за чистоту уряду". Ці організації досліджують можливі корупційні точки, а у разі їх виявлення інформують органи розслідування. В Ізраїлі, через значні соціальні пільги для урядовців і безжального їх покарання при виявленні корупції, низова корупція практично відсутня. Доведених до суду корупційних злочинів в Ізраїлі не більше 5%, проте, репутація людини, замішаної в корупційному скандалі, вкрай небажана.

Великобританія. Високі стандарти громадянської поведінки в Британії є результатом політичних і законодавчих заходів, моральних змін та ефективнішого соціального контролю за державними службовцями. Ця країна має найдавніші традиції боротьби з корупцією. Система антикорупційних механізмів тут врегульована на законодавчому рівні. Перший закон про корупцію в державних органах був прийнятий ще в 1889 році, закони про попередження корупції - в 1906 і 1916 роках були реакцією суспільства на поширення цього соціально-політичного явища. На відміну від традиційних правових принципів, ці закони вимагають від посадових осіб доводити свою невинність.

В основу боротьби з корупцією в Німеччині покладено завдання знищення матеріальної, насамперед фінансової бази злочинних угруповань. Це досягається двома шляхами: конфіскаційним (конфіскація майна) і створенням належної правової бази для унеможливлення "відмивання" "брудних" грошей. Особливо слід виділити обов'язок банківських установ надавати правоохоронним органам інформацію про операції з грошима у розмірі понад 20 тис. німецьких марок за умов, що ця інформація буде використана виключно для розслідування. Законом закріплено правило: якщо громадянин робить внесок в

банк у розмірі понад 50 тис. німецьких марок, він зобов'язаний пред'явити посвідчення особи.

Генеральна лінія німецького уряду у сфері запобігання корупції полягає в тому, щоб в результаті законодавчих, організаційних, кадрових та інших заходів унеможливити зловживання державним службовцем своїм посадовим становищем.

Проведений аналіз особливостей боротьби з корупційними злочинами в Великобританії, Німеччині, США, Італії та інших країнах дозволяє сформувати уявлення про основи передової національної антикорупційної стратегії, розвиток якої необхідний в сьогоденній Україні:

1) Сильна політична воля вищого керівництва держави до боротьби з корупцією і сформована на її основі єдина державна політика в області боротьби з корупцією, яка б включала комплекс заходів державного, політичного, економічного, соціального і правового характеру. Ні законодавчі, ні адміністративні, ні будь-які інші заходи, що направлені на протидію корупції не можуть бути ефективними, якщо немає політичної волі на всіх рівнях влади.

2) Організований соціальний контроль з боку громадянського суспільства за всією системою державного адміністрування (неодмінною умовою для цього є створення атмосфери прозорості) і забезпечена можливість порушення в цих рамках кримінального переслідування правопорушників. Важливу роль тут відіграють дійсно незалежні засоби масової інформації.

3) Незалежність судової влади. Такий підхід всебічно ілюструє правоохоронна система Італії, США, Великобританії, Франції та інших країн.

Ці положення, на наш погляд, можуть являти собою фундамент успішної національної антикорупційної політики в Україні. Якщо хочемо бачити Україну європейською країною з демократією, верховенством права, невідворотністю покарання, антикорупційною політикою - немає необхідності ставати

членом ЄС. Це потрібно робити тут. І вони самі скажуть: ідіть до нас!

Необхідно наголосити на законодавчому закріпленні впровадження діяльності нових антикорупційних органів. Фактично законодавцем запропонована нова архітектурна модель (йдеться про Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції, Національну раду з питань запобігання корупції).

Суб'єктів протидії корупції можна подати у такій послідовності: в антикорупційній політиці - Верховна Рада України (як законодавчий та контролюючий через відповідний профільний комітет орган), уряд, Національна рада з питань антикорупційної політики, Національне агентство з питань запобігання корупції; у запобіганні корупції - Національне агентство з питань запобігання корупції, органи прокуратури, відповідні органи державної влади, громадські організації, інші об'єднання; у притягненні до відповідальності, подальшому судовому розгляді та покаранні за корупцію - органи прокуратури, Національне антикорупційне бюро України.

Вагомим чинником корупції є олігархія. Олігархічна модель державного врядування передбачає монополію у всіх сферах суспільного життя країни. Тільки відсторонення олігархічних кланів від впливу на державу та виконання принципів невідворотності покарання відновить довіру громадян та закордонних інвесторів до країни! Задля реального втілення змін, необхідні інноваційні підходи та технології, інвестиційні системи наповнення бюджетів для всіх соціальних, медичних та гуманітарних програм, відновлення банківського і фондових ринків для стабільного економічного розвитку в цілому. Це єдині ефективні світові механізми процвітання!

Список використаних джерел:

1. Про відновлення дії окремих положень Конституції України: Закон України № 742УП від 21 лютого 2014 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74218>

2. Про запобігання корупції: Закон України № 1700VII від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/170018>

3. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки: Закон України № 1699VII від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/169918>

4. Про прокуратуру: Закон України № 1697VII від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/169718/page>

5. Глобальна порівняльна таблиця CPI 2014 // Індекс корупції CPI - 2014 / Transparency International. Ukraine [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ti-ukraine.org/corruptionperceptionsindex2014/globaltable.html>

Лебедев О.Г., слухач освітнього рівня бакалавр 5 курсу Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: Корольчук В.В., старший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

ПРИЧИННИЙ ЗВ'ЯЗОК В СИСТЕМІ ОЗНАК СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ

В науці є загальноприйнятим підхід, згідно якого причинний зв'язок є самостійною ознакою об'єктивної сторони складу злочину поряд із діянням та наслідками. Аналіз норм чинного КК України не залишає сумнівів про те, що причинний зв'язок повинен встановлюватися лише в злочинах із матеріальним складом і лише у двох випадках: 1) якщо в диспозиції відповідної статті Особливої частини стосовно наслідків вжитий термін «спричинило» або йому подібні;